

Metodický návod
odboru archivní správy a spisové služby k postupu
vyznačení zrušení stupně utajení u archiválií a dokumentů
vzniklých do 31. 12. 1992 a uložených v archivech

Č. j. MV-168112-1/AS-2014

Hlava I

Základní legislativní ustanovení

Čl. 1

- 1) U dokumentů obsahujících utajované informace, kterým uplynula skartační lhůta, lze k výběru archiválií předložit pouze dokumenty navržené k vyřazení a zničení; u ostatních dokumentů lze výběr archiválií provést až po zrušení stupně utajení. Výběr archiválií, u nichž nebyl zrušen stupeň utajení nebo nelze stupeň utajení zrušit, provádějí příslušné bezpečnostní archivy, a to pouze z dokumentů vzniklých z činnosti svého zřizovatele (viz § 13 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů).
- 2) Dnem 1. ledna 2008 se zrušují stupně utajení u utajovaných písemností vzniklých do 31. prosince 1992, pokud odpovědná osoba nestanoví v konkrétním případě do 31. prosince 2007 jinak (viz § 157 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů).
- 3) Změna nebo zrušení stupně utajení se na utajovaném dokumentu vyznačí přeškrtnutím původního stupně utajení tak, aby stupeň utajení zůstal čitelný. V případě změny se nový stupeň utajení vyznačí u původního stupně utajení. Provedení změny nebo zrušení stupně utajení musí být potvrzeno záznamem na utajovaném dokumentu s uvedením důvodu, data provedení, jména, příjmení a podpisu osoby, která změnu nebo zrušení stupně utajení na utajovaném dokumentu vyznačila (viz. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací, ve znění

pozdějších předpisů). Pro dokumenty obsahující utajované informace, které vznikly od 1. ledna 1993, platí: zanikl-li původce, provede zrušení nebo změnu stupně utajení podle § 22 odst. 4 zákona č. 412/2005 Sb. a oznámení podle § 22 odst. 6 zákona č. 412/2005 Sb. jeho právní nástupce, a není-li jej, nebo nesplňuje-li právní nástupce podmínky přístupu k utajované informaci, Národní bezpečnostní úřad (viz. § 22 odst. 8 zákona č. 412/2005 Sb.).

Hlava II

Postup při vyznačení zrušení stupně utajení u dokumentů a archiválií obsahujících utajované informace, vzniklých do 31. prosince 1992

Čl. 2

- 1) Stupeň utajení se přeškrtně tak, aby zůstal i po přeškrtnutí čitelný.
- 2) Uvede se důvod zrušení stupně utajení vypsáním textu: „*Podle § 157 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., zrušen stupeň utajení.*“
- 3) Uvede se datum provedení.
- 4) Uvede se jméno, příjmení a podpis osoby, která zrušení stupně utajení na utajovaném dokumentu či archiválii vyznačila.

Čl. 3

Vyznačení údajů souvisejících se zrušením stupně utajení provádí zaměstnanec archivu:

- 1) Ručním zápisem za pomoci dokumentního inkoustu. Ten musí odpovídat normě ČSN ISO 117098¹.
- 2) Otištěním razítka vytvořeného k tomuto účelu. Razítková barva k napuštění razítkovacích polštářků musí odpovídat normě ČSN ISO 117098².

Nelze-li umístit potřebné údaje bez porušení textové části dokumentu nebo archiválie, údaje se zapíší na volný list. Tento se pak neoddělitelně spojí s dotčeným dokumentem nebo archiválií za pomoci sešití s přelepku, označení úředním razítkem a podpisem, nebo za pomoci pečetícího provázku.

---

¹ Např. kuličkový popisovač CENTROPEN ROLLER 46665 M

² Např. razítková archivní barva 805 COLOP

Čl. 4

Vyznačení zrušení stupně utajení se provádí u dokumentu nebo archiválie před jejich předložením badateli či při jiné manipulaci s nimi. Nejedná se o nedovolený zásah do archiválie, ale o dokončení životního cyklu dokumentu s utajovanou informací, neboť teprve vyznačením zrušení stupně utajení pozbývá dokument formálních znaků utajované informace. Tento postup jednoznačně odliší tyto archiválie od archiválií, u nichž stupeň utajení stále trvá a které jsou ukládány výhradně v bezpečnostních archivech.

Čl. 5

Na dokumenty, u nichž byl podle ustanovení § 157 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů, zrušen stupeň utajení, se dnem 1. ledna 2008 vztahují všechna práva a povinnosti stanovené zákonem č. 499/2004 Sb. pro péči o archiválie.

Hlava III

Závěrečná ustanovení

Čl. 6

Tento metodický návod vychází ze stanoviska Národního bezpečnostního úřadu ze dne 17. 7. 2014, č. j. 5007/2014-NBÚ/03.

Čl. 7

Metodický návod vstupuje v platnost dnem jeho vydání.

PhDr. Jiří Úlovec
ředitel odboru archivní správy a spisové služby